

Förbundet Svensk Fäbodkultur och utmarksbruk (FSF)

Art: Fäbodriksdagsförhandlingar

Plats: Bygdegården, Klövsjö

Tid: Söndagen den 27 september 2020 mellan kl 10:40 – 12:40

Närvarande: 35 personer

§ 1 Mötets öppnande

Kenneth Johansson öppnade mötet.

§2 Val av ordförande, sekreterare och justerare

Kenneth Johansson valdes till ordförande, Ingela Kåreskog till sekreterare och till justerare valdes Dennis Olsson.

§ 3 Samarbete med Vuxenskolan

Lars-Erik Larsson presenterade studieförbundets värdegrund och förslaget till studiecirkel som utarbetats i samråd med Håkan Tunon och som bygger på boken Fäboden - naturen, kulturen och kulturlandskapet. Klart är att kurser ska genomföras i de regionala föreningarna i Jämtland och Värmland.

§ 4. Samarbete med Svenskt Kulturlandskap Hjalmar Croneborg berättade om vikten av kunskap om traditionella skötselmetoder och att de är nycklar till framgång i kulturlandskapet. Nätverket samlar in och dokumenterar kunskap om olika skötselmetoder. De arbetar för att vidareförmedla kunskap till brukare, entreprenörer, förvaltare och beslutsfattare, genom till exempel seminarier, föredrag, workshops, filmer och trycksaker. Målet är att traditionella skötselmetoder förblir levande, används och bidrar till att höga natur-och kulturvärden i kulturlandskapet bevaras och utvecklas. Hjalmar gav exempel på en bild på ett helhetshjul som visade mannen och kvinnans arbete under ett år. Vi fick också se klipp från hur man slipar en yxa och vilken vinkel lien ska ha. Det går att se mer på www.svenskakulturlandskap.se

§ 5. Information om partnerskap i EU-projekt, Olle Berglund resp. Ingela Kåreskog

FSF har valt att ingå som Associate Partner in the proposed project TheLandS (Traditional Food Heritage Land-use Systems and cultural identities) under the JPICH call “**Cultural Heritage, Identities & Perspectives: Responding to Changing Societies**”. Projektet tangerar de intentioner FSF har i arbetet med immateriellt världsarv. Här kommer bl a forskning att ske med intervju och mötesformer kring vad man lokalt vill, kan, och upplever hur lokal livsmedelsproduktion kan dra nytta av fäbodar och deras utveckling. FSF har försökt påverka så att dokumentation kring resultatet också kan omfatta en samlad digital funktion som kan komma att utgöra en organiserad plattform mer eller mindre att betrakta som en digitalt fäbod- och utmarkscenter.

FVS har deltagit i ett **interregprojekt INGOSKOG** med Karlstad universitet och Högskolan Innlandet. I projektet ingick bl.a en workshop om Värmlands sätrar - hot eller möjligheter, och att skriva i en antologi om “Skogen som resurs i en gränsregion”. Aktiv i arbetet med alla projekt och ansökningar har professor Eva Svensson på Karlstads universitet varit.

https://ingoskog.org/wp-content/uploads/2020/08/KAU_Antologirapport_LOW.pdf

FSF och FVS deltar i en **interregansökan BLOKUMA**

som Karlstads universitet gjort tillsammans med Högskolan Innlandet, NIKU (Norsk Institut för kulturminnesforskning) Norsk Seterkultur m.fl. om biokulturellt arv och alternativ mat. Projektet ska pågå i två år, undersöka hinder och möjligheter för expansion av alternativ matproduktion som gynnar det biokulturella arvet.

Förbundet Svensk Fäbodkultur och utmarksbruk (FSF)

FSF och FVS deltar också i en **EU-ansökan COBICH** (co-creating biocultural heritage - communities and prospects for sustainable livelihood in rural - urban interrelations) I projektet ingår tre fallstudier med trädgårdsodlingar i stadsmiljö i Storbritannien, småskaligt jordbruk i Lettland och bygder i skogsmark / glesbygd/fäbodan i västra Sverige (Värmland). Projektet ska pågå i tre år och syftet är att utveckla och förnya kulturarvet. I ansökan ingår också att delta i workshops.

§ 6. Information om kursen När förr blir nu, om traditionell mjölkhantering vid fäbod

Carin Gisslén-Schönning berättade om projektet "När förr blir nu" som Jordbruksverket beviljat efter Kristian Olofssons ansökan å FSF:s vägnar. Projektet innebär att vi kan göra fyra kurser i fyra län. Första kursen del 1 på 2,5 dagar genomfördes i Gävleborgs Län på Krype fäbod. Kursen hade åtta deltagare plus styrgruppen (Carin Gisslén-Schönning, Ingela Kåreskog, Anna Sjölin, Johanna Backlund och Tova Kristoffersson som tyvärr hade förhinder). kursledare var Birgitta Sundin och Kristina Åkermo från Eldrimner. I kursen fick deltagarna delta i mjölkning av kor och getter, hämta vatten, diska, göra ost och messmör. Studiebesök gjordes på två fäbodan som nyligen satts i bruk.. Del 2 i kursen kommer att anordnas 24-25 oktober på Harsagården. Kurserna i de andra länen kommer att genomföras nästa år och planeringen är i full gång. Projektledare är Birgitta Sundin från Eldrimner och Ingela Kåreskog från FSF

Övriga utbildningar som hittills funnits för blivande fäbodbrukare är Malungs folkhögskola som kört 2 sex-veckors kurs i fäbodbruk med Tapp-Lars som kursledare. Anita Rudolfsson på Krype fäbod berättade om Fäbodkurs som går sex helger i via Söderhamn CFL (Centrum för Flexibelt Lärande/vuxenutbildning) för andra året i rad.

§ 7. Information – SLU's forskning kring kritik, kriminalitet och hot

Carin Gisslén-S informerade om en enkätundersökning där 10 000 djurägare svarat om sina erfarenheter av hot, brott och kritik mot djurproduktion. Forskare från SLU och KTH har tillsammans med LRF ställt frågor om vilka händelser som företagarna utsatts för, om brottsförebyggande och polisiära åtgärder, om inspektion av myndigheter samt om vilket stöd företagarna fått från polis och samhälle, konsekvenser på individnivå, men även oro och känslor som rör djuraktivism och samhällsdebatten. Man har gjort detta för att undersöka erfarenheter och bedöma konsekvenserna för individer och verksamheter, hälsa, sociala och ekonomiska förhållanden. Målet är att få ökade kunskaper men också att få till en handlingsplan.

Målsättningen är att ge ökade kunskaper och insikter i dessa frågor och i en handlingsplan för åtgärder som behövs för att skapa tryggare förutsättningar att bedriva en hållbar djurproduktion. Därefter en stor diskussion om mulbetesrätten. Ole Nordin hade fördjupat sig i ämnet, har samlat på sig mycken dokumentation och kunde berätta om sina erfarenheter. Mötet ansåg det var viktigt att man bygger på fakta. Olika begrepp används och de bör redas ut. Ole Nordin bad förbundet om hjälp att utreda frågan vidare om mulbetesrätten.

LRF medverkade och berättade att de hjälper till att handleda så att kontakten mellan myndigheter och lantbruksföretag blir mer positiva. De har gett ut skriften God myndighetsutövning.

§ 8. Rapport från extra stämman, beslut och motioner

Se protokollet från extrastämman.

§ 9. Uttalanden - medskick från styrelsen

Styrelsen har presenterat tre uttalanden "Svensk rovdjurspolitik utrotar våra fäbodan", "Underlätta vardagen för fäbodan med livsmedelsproduktion", och "Mulbetesrätten står över modern svensk lagstiftning" Styrelsen kommer efter synpunkter att besluta hur man går vidare med dessa. **Beträffande de två första framfördes inga synpunkter.**

Frågan från Kristian Olofsson biföljs ang. det fortsatta arbetet kring betesrättsfrågorna

Att skapa ett nätverk/arbetsgrupp för att arbeta vidare med kunskapsfrågorna kring mulbetesrätt, gemensamt bete, mm, för information, dokumentation, dialog och analys samt förankring inför fortsatt agerande. Nätverk/arbetsgrupp ska ha en förankring i styrelsen.

§ 10. Övriga frågor - Inga

Förbundet Svensk Fäbodkultur och utmarksbruk (FSF)

§ 11. Nästa Fäbodriksdag beslutade förläggas till Västernorrland.

§ 12. Avslutning Kenneth Johansson tackade deltagarna för deras stora engagemang och riktade ett stort tack till Inga-Lis med medarbetare för en väl genomförd Fäbodriksdag.

Kenneth Johansson
ordförande

Ingela Kåreskog
sekreterare

Dennis Olsson
justerare